

PORT
PAYÉ
HELLAS

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 240

1 Νοεμβρίου 2008

Σκοταδιστική πτώχευση

Φ Φαινόμενο πολιτιστικής αναβάθμισης ή σκοταδιστικής πτώχευσης; Στόν ιδεολογικό και πολιτιστικό αναβρασμό της εποχής μας, προέκυψε και τό είδος του «προοδευτικού», πού προσδιορίζει τό άθλημά του στην επίμονη και υπερφίαλη απόρριψη του Θεού. Δέν εἶναι ὁ ἀκάματος ἐρευνητής στους διάφορους κλάδους της ἐπιστήμης, πού ἐντάσσει τόν ἑαυτό του στή στρατιά τῶν φίλων και τῶν ἐργατῶν της προόδου. Δέν εἶναι ὁ χαρισματοῦχος χειριστής του λογοτεχνικοῦ καλάμου ἢ του χρωστήρα ἢ της σμίλης. Δέν εἶναι ὁ πιστός, ἀλλά ἀφανής διάκονος της ἀγάπης, πού ἀπαλύνει τόν πόνο και σφουγγίζει τό δάκρυ. Δέν εἶναι ὁ δάσκαλος της ἀνθρωπιᾶς και σπηλοβάτης του πολιτισμοῦ. Εἶναι ὁ «ἄθεος», ὁ μεταλλαγμένος τύπος της νεωτερικότητας, πού περιφέρει «εἰς τās ὁδούς και τās ρύμας» τήν ἔπαρση του «προοδευτικοῦ» μοντέλου της εποχής μας. Πού σαλπίζει σέ κάθε στιγμή και πρὸς ὅλες τῆς κατευθύνσεις, ὅτι ἔχει ξεπεράσει τά ταμποῦ της «σκοταδιστικῆς ἀμάθειας»(!) και ἔχει ἀπελευθερωθεῖ ἀπό τό δουλικό φρόνημα τῶν περασμένων γενεῶν. Ἐχει ὑψώσει

τό ανάστημά του στίς ἐξάρσεις τοῦ μοντερνισμοῦ καί ἀντιμετωπίζει, μέ περιφρόνηση, τήν εὐλαβική στάση «τῶν ἀμαθῶν», πού ἐξακολουθοῦν νά σκύβουν καί νά προσκυνοῦν τό μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτόν ὁ Θεός εἶναι ἀνύπαρκτος. Ὑπόλειμμα τῆς ὑπανάπτυξης (!). Τεχνητή παρηγοριά γιά τή φτωχολογία τοῦ «χθές» καί τοῦ «προχθές». Πλασματικό ἀστέρι ἐλπίδας, γιά κείνους, πού βογοῦσαν μέσα στά σκοτάδια τῆς ἐξουθενωτικῆς ἀνημποριᾶς τους. Ἡ διαλεκτική καί ἡ στήριξη τῆς καύχησός του, μονόχωνη καί, ταυτόχρονα, ἄκαμπτη. Ἡ ἐποχή μας ξεπέρασε τά σχήματα τῆς «ὑποταγῆς». Ἡ ἐπιστήμη ἔκλεισε στό ἱστορικό ἀρχεῖο τό πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ἀνέβασε στή θρονική καθέδρα τόν ἐπιστήμονα ἄνθρωπο. Καί πλάϊ του ἔστησε-συνδημιουργό καί συνεξουσιαστή-τόν ἐφευρέτη καί ἐπιδέξιο χειριστή τῆς πολυδιάστατης καί πολυεπίπεδης τεχνολογίας, πού ἀναδεικνύει τή διαδρομή τοῦ βίου σέ γιορταστική παρέλαση καί τήν κάθε σταλαγματιά ἰδρώτα τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου σέ τεχνούργημα εὐφυΐας καί δεξιότητας.

Δέν εἶναι οὔτε μιά οὔτε δύο οἱ περιπτώσεις, πού ἄπλωσα αὐτί, γιά νά πιάσω τή θριαμβική διακήρυξη ἀθέων συνοδοιπόρων μου καί πρόσφερα διακριτική προσοχή, γιά νά ἐπεξεργαστῶ τή μακρότατη ἐπιχειρηματολογία τους. Σταθερό μοτίβο τους, ὁ ἀκράτητος ἔρωτας καί ἡ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στήν προοδευτική ἀνθοφορία τοῦ πολιτισμοῦ μας. Στή ραγδαία ἐπέκταση τῶν ἐπιστημονικῶν μας κατακτήσεων. Καί στήν καθημερινή ἀνασκευή καί βελτίωση τῆς ἀτέλειωτης γκάμας τῶν μηχανῶν μας. Καθώς ἡ ἐπιστήμη τούς παρακολουθεῖ καί τήν παρακολουθοῦν, τή νοιώθουν φύλακά τους καί ὁδηγό τους. Καί, καθώς ἡ μηχανή ἀποδεικνύεται εὐχρηστο ἐργαλεῖο στά δάχτυλά τους, τήν ἀπολαμβάνουν ὡς ἐξάρτημα τῆς ζωῆς τους καί ὡς συντελεστή τῆς εὐτυχίας τους.

Από κεῖ καί πέρα, καμιά ἐξειδικευμένη διαλεκτική, πού νά δικάιώνει τήν πεισματική ἀθεΐα τους. Καμιά ἀλυσίδα σοβαρῶν ἐπιχειρημάτων, πού νά ἐξαναγκάζει τό λογιισμό καί τή συνείδηση, νά προσδεθοῦν στό ἀθεϊστικό ἄρμα. Ὁ ἀθεϊσμός δέν εἶναι μήτε γνώση, μήτε ἐμπειρία. Δέν εἶναι καταστάλαγμα σοφῆς ἐπεξεργασίας τῶν προβλημάτων καί τῶν ἐρωτημάτων, πού ἀπασχολοῦν ἢ βσανίζουν τόν ἄνθρωπο, ἀπό καταβολῆς κόσμου ἴσαμε τίς μέρες

μας. Είναι ἄρνηση παθητική καί πεισματική. Ξεφύτρωσε στά γήπεδα τῆς ἰδεολογικῆς ἀντιπαλότητας. Καί τράφηκε μέ τήν ἐπίμονη προπαγάνδα τῶν ἐξουσιαστῶν, πού στόχευαν καί στοχεύουν στήν καθυπόταξη τῆς πλατειᾶς ἀνθρώπινης μάζας. Τό σύνθημα, ὅπως διαμορφώνεται στά μυστικά κέντρα τῶν ἀποφάσεων, εἶναι τοῦτο: Ἀσμονεῖστε τό Θεό. Γυρίστε πλάτη στήν ἀγάπη Του. Ἐνταχτεῖτε στό σύστημα, πού συνασπίζει τά πλήθη. Πού στήνει τείχη ἀντίστασης. Πού γκρεμίζει τίς κατεστημένες ἐξουσίες καί ἐνθρονίζει «τίς ἡμέτερες». Ὁ προσεκτικός καί «ἀνένταχος» μελετητής τῆς νεότερης ἱστορίας μας, τῆς Εὐρωπαϊκῆς καί τῆς παγκόσμιας, θά ἀνακαλύψει, πώς πίσω ἀπό τήν ξέφρενη ἀθεϊστική προπαγάνδα, πού λειτουργεῖ ὡς πλύση ἐγκεφάλων καί ὡς βίαιη στράτευση, κρύβονται οἱ σχεδιαστές τῆς πλασματικῆς παγκοσμιοποίησης καί τῆς καθυπόταξης τῶν συνειδήσεων στά σχήματα τῆς πολιτικῆς καί τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας. Ἡ ἀθεΐα, σήμερα, δέν εἶναι μῆτε ἰδεολόγημα, μῆτε καταστάλαγμα ἔρευνας. Εἶναι ἐφεύρημα συνταγῆς, γιά τή νάρκωση τῶν λαϊκῶν ἀντανακλαστικῶν καί τήν ὁμογενοποίηση τοῦ πολιτικοῦ καί οἰκονομικοῦ σκλαβοπάζαρου.

Δικαιῶμαι νά ὑποβάλω, στούς θαυμαστές καί προπαγανδιστές τῆς ἀθεΐας, δύο ἐρωτήματα. Ἐρώτημα πρῶτο: Ποῦ ἀνακαλύψατε τά ἀπαραίτητα, ἀποδεικτικά στοιχεῖα, πού σᾶς ἔπεισαν, ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἀνύπαρκτος, ἀπλή ἐφεύρεση τῶν ἀμαθῶν τοῦ παρελθόντος καί φάρμακο παρηγοριᾶς στίς ἀναποδιές τοῦ βίου; Ὅταν κανεῖς τολμάει νά διατυπώνει ἄποψη-καί μάλιστα μαχητική-γιά ἓνα τόσο μεγάλο θέμα καί ἐμφανίζεται στό προσκήνιο μέ τά διάσημα τοῦ «προοδευτικοῦ», τοῦ «μελετημένου» καί τοῦ διάφανα «ἐνημερωμένου», πρέπει νά εἶναι ἰκανός, σέ πρώτη ζήτηση, νά ξεδιπλώσει τά ἀποδεικτικά ντοκουμέντα καί νά στηρίξει, μέ ἀδιάσειστη διαλεκτική, τό «προοδευτικό» ἐφεύρημά του. Ἀπό τή στιγμή, ὡστόσο, πού σεῖς οἱ ἄθεοι σφραγίζετε ἐρμηνικά τήν πύλη τῆς «μεταφυσικῆς» καί μιλάτε μόνο μέ τίς προδιαγραφές τοῦ ὕλικου σύμπαντος, δέ σᾶς ἀσφαλιζεται τό δικαίωμα ἐκφορᾶς γνώμης γιά τά «πέραν τῆς ὕλης» καί γιά τά «ὑπέρ τό λόγο». Ἄν ὑπερβεῖτε τά ὄρια, πού σεῖς οἱ ἴδιοι ἔχετε θέσει, ἐπιχειρεῖτε πῆδημα στό κενό. Καί ἡ ἀπόφασή σας εἶναι ἔωλη.

Ερώτημα δεύτερο: Σεις θέλετε-καί γιά τούς λόγους πού σεις μόνο γνωρίζετε-νά επιμένετε νά κρατείτε ψηλά τό λάβαρο τῆς ἀθεΐας σας καί νά τό προβάλλετε, ὡς τό μεγάλο ἀπόκτημα τῆς ζωῆς σας. Ποιά θέση, ὅμως, καί ποιά ἀποδεικτική ἰσχὺ ἔχει ὁ ἰσχυρισμός σας, ὅτι ἡ ἀθεΐα σας ἀποτελεῖ καταξιωμένο στοιχεῖο προόδου: Ποιό εἶναι τό νέο, τό προνομιακό, τό γνήσια ἐκπολιτιστικό, πού κυριολεκτικά χαριώνει τό «πρόσωπο» τοῦ ἀρνητῆ τῆς θεΐας Παρουσίας, πού τόν ξεχωρίζει ἀπό τή «συντηρητική», ἢ τήν «ἀναχρονιστική» κοινωνία τῶν συναθρώπων του καί τόν ἐνθρονίζει στήν προνομιακή ἐξέδρα τῶν «ἐξελιγμένων» καί «προοδευμένων»; Φυσικά, σάν ἀπάντηση στό ἐρωτημὰ μου αὐτό, δέ θά μπορούσα νά δεξιῶ, τόν ἐλιγμό, ὅτι ὁ προοδευτικός ἄθεος εἶναι ἀνοιχτός στά δωρήματα τῆς σύγχρονης ἐποχῆς, ὅτι ἐπιδίδεται σέ σπουδές, ταξιδεύει παντοῦ, γνωρίζει κόσμο καί πολιτιστικά ἐπιτεύγματα καί γίνεται πλούσιος σέ γνώσεις καί δυνατός σέ ἐμπειρίες. Ἡ ἀντίρρηση μου σέ μιά τέτοια διαλεκτική, εἶναι ἄμεση καί πρόδηλη. Καί ὁ ἄνθρωπος, πού πιστεύει στό Θεό, ἔχει ὅλη τήν εὐχέρεια νά σπουδάσει στά ἴδια Πανεπιστήμια καί νά συλλέγει τίς εὐωδιές τῆς γνώσης ὅπουδήποτε γῆς καί ἂν τὰ συναντήσῃ. Γιατί ὁ ἕνας εἶναι «προοδευτικός» καί ὁ ἄλλος «καθυστερημένος»; Γιά τόν ἐρευνητή, πού ψάχνει σέ πλάτος καί βάθος, τό συμπέρασμα μπορεῖ νά εἶναι ἀκριβῶς ἀντίστροφο. Ὁ συγκεκριμένος ἄνθρωπος τῆς πίστεως, μπορεῖ νά διαθέτει πειστικότερες περγαμνές προοδευτικότητας ἀπό τόν ἄθεο καυχηματία, πού προβάλλει ὡς μοναδικό πιστοποιητικό τήν ἀθεΐα του καί τήν ταυτίζει μέ τήν ἀναγνωρισμένη καί καταξιωμένη πρόοδο.

Τό γήπεδο τῆς προόδου εἶναι ἀνοιχτό καί προσβάσιμο σέ ὅλους. Κανένας δέν ἔχει το δικαίωμα νά σφετεριστῆί τὰ κλειδιά. Καί κανένας δέν ὀρθοτομεῖ, ἂν μονοπωλεῖ τούς τίτλους τιμῆς καί τό δοξαστικό θούριο τῆς πρωτοπορίας. Ἀπό τό ἄλλο μέρος, ἡ διαλεκτική τοῦ ἐρευνητικοῦ ἐργαστηρίου δέν εἶναι ἱκανή νά ὑποστηλώσει τήν ἀθεΐα καί κάθε ἀθεϊστικός κομπασμός, πού προβάλλεται, μέ τήν ἐπένδυση μιᾶς ἄδηλης καί ἀναπόδεικτης ἐπιστημονικῆς αὐθεντίας, εἶναι καθαρὸ ψέμα, πλάνη τοῦ ἄθεου προπαγανδιστῆ καί ὑλικό γιά ἀποπλάνηση τοῦ ἀνυποψίαστου πλήθους.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Γ')

Δημοσιεύουμε, τήν τρίτη συνέχεια τοῦ «Σχεδίου ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού εἶχε ἐκπονήσει καί εἶχε παρουσιάσει στήν Ἱερά Σύνοδο, πρὸς ἐπεξεργασία καί πρὸς ἐγκριση ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος ἀμέσως μετά τήν ἀνάληψη τῶν ὑπεύθυνων ἀρμοδιοτήτων του, πρὶν ἀπό σαρανταένα χρόνια. Ἐν-ημερώνουμε τόν ἀναγνώστη μας, ὅτι κατὰ τή μελέτη τοῦ σχεδίου, θά συναντήσῃ καί σκέψεις καί προτάσεις, πού ἀναφέρονται σέ προβληματισμούς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Δέν ἀπαλείφουμε, ὅμως, τά τμήματα αὐτά τοῦ σχεδίου, γιά δύο λόγους. Πρῶτον, γιά νά δώσουμε, ἀκέραιο τό σχεδιασμό τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου, πρὸς ἀποδειξη, ὅτι δέν ἄφησε ἀκάλυπτη καμμία πτυχή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Καί δεύτερον, γιά νά ὑπομνηματίσουμε, γιά πολλοστή φορά, ὅτι, ἀπό τότε ὡς σήμερα, δέν ὑποβλήθηκε στή Σύνοδο καινούργια πρόταση διοικητικῆς ὀργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ποιμαντικοῦ Τῆς ἔργου.

Δ'

Λύσεις διά τά οἰκονομικά τῆς Ἐκκλησίας

1. Ἐπαύξεις τῶν ὑφισταμένων ἐκκλησιαστικῶν πόρων

Διά νά ἐφαρμοσθῇ τό ὡς ἄνω ἐκτεθέν πρόγραμμα, ὡς καί τό μέλλον νά ἀκολουθήσῃ, πρέπει νά ἐπιτευχθῇ ἡ σημαντική ἐπαύξεις τῶν ὑφισταμένων ἐκκλησιαστικῶν πόρων. Διά νά ἐπιτευχθῇ ὅμως αὕτη, πρέπει ἀπαραιτήτως πρῶτον, διά συστηματικῆς ἐργασίας, νά διαφωτισθῇ τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας περί τῶν σκοπῶν, χάριν τῶν ὁποίων διατίθεται ἡ περιουσία τῆς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἑτέρου δέ νά πεισθῇ τοῦτο, ὅτι ἀποφεύγεται πᾶσα σπατάλη καί πατάσσεται

πᾶσα διαρροή καί φαλκίδευσis τοῦ ἱεροῦ χρήματος. Ἐάν ἐπιτευχθῶσι ταῦτα καί αὐξηθῇ ἡ συναίσθησις τῆς εὐθύνης ἑνός ἐκάστου ἐκ τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος διά τήν παροχήν τῶν μέσων εἰς τήν Ἐκκλησίαν πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ προορισμοῦ τῆς, ἡ αὐξήσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πόρων θά εἶναι μὲν πρόβλημα οὐχί ὅμως ἄλυτον, ἀλλ' οὐδέ κἂν δυσεπίλυτον.

Ἐπί πλέον, ἐντός τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιβόλων πρέπει νά ἀποφευχθῇ ὄχι μόνον ἡ σπατάλη, ἀλλά καί ἡ πολυτέλεια. Τό πᾶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρέπει νά διακρίνεται διά τε τήν εὐπρέπειάν του καί διά τήν ἐν πᾶσι λιτότητα. Ὅλοι ὅσοι ὑπηρετοῦμεν τήν Ἐκκλησίαν καί κατὰ τήν τροφήν καί κατὰ τήν κατοικίαν πρέπει νά διακρινώμεθα ἐπί λιτότητι, ὁπότε τό πλήρωμα θά εἶναι πρόθυμον ὄχι μό-

νον νά δώση, ἀλλά καί εἰς οἰκονομικάς θυσίας νά ὑποβληθῆ, ἀναλαμβάνον μεγάλα οἰκονομικά βάρη.

Ἡ αὐξησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πόρων προτεινόμεν, νά ἀρχίσῃ διὰ πλήρους ἀξιοποιήσεως τῶν ὑπαρχόντων ἤδη ἀγροτικῶν καί ἀστικῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων. Τοιοῦτοτρόπως θά ἐμφυσηθῆ τό αἶσθημα τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς ὅσους πρόκειται νά ἔλθουν συνεπίκουροι εἰς τήν λύσιν τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμοίως προτεινόμεν, νά ἐπιτευχθῆ τό νοικοκύρευμα γενικῶς τῶν ἤδη ὑφισταμένων πόρων, εἰς τρόπον ὥστε νά ἀποφευχθῆ πᾶσα διαρροή ἢ ἄσκοπος διάθεσις ἐκκλησιαστικοῦ χρήματος.

Ἐν συνεχείᾳ προτεινόμεν, νά καθιερωθῆ ἡ μονοπώλησις τοῦ εἰς τούς Ναούς χρησιμοποιουμένου κηροῦ, ὡς ἐπίσης τῶν εἰς αὐτούς χρησιμοποιουμένων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἐπιπλέον, ἱερῶν σκευῶν καί ἱερῶν ἀμφίων, ὡς καί τῶν εἰδῶν τῆς εἰδικῆς ἐνδυμασίας τῶν κληρικῶν κ.τ.ῶ.

Ἐάν ταῦτα προηγηθῶσιν, δέν θά εἶναι δύσκολος, ἀλλά τούναντίον θά ἀποβῆ λίαν ἀποδοτική ἡ καθιέρωσις μηνιαίας ἐκουσίας ἐνοριακῆς εἰσφορᾶς, ἡ ὅποια θά δύναται νά ἀποφέρῃ εἰς τήν Ἐκκλησίαν σημαντικώτατα ποσά, ἐφ' ὅσον θά συνεχισθῆ ἡ σχετική διαφώτισις πρὸς τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

2. Διεύρυνσις τῶν σκοπῶν, δι' οὓς διατίθεται ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία

Διὰ νά ὑποκινηθῆ τό πλήρωμα νά συνεισφέρῃ χρηματικῶς εἰς τήν Ἐκκλησίαν, πρέπει τοῦτο νά εἶναι βέβαιον ὅχι μόνον διὰ τήν τιμίαν καί νοικοκυρευμένην διαχείρισιν, ἀλλ' ὅτι τό χρήμα τοῦτο διατίθεται καί δι' εὐρυτέρους ἐκκλησιαστι-

κοὺς σκοπούς, οὐχί δέ μόνον διὰ τήν συντήρησιν τοῦ Κλήρου. Τό λεγόμενον, ὅτι «τά τρῶν' οἱ παπάδες», πρέπει νά ἐξαλειφθῆ ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ πληρώματος. Πρὸς τοῦτο προτεινόμεν, ἵνα πρῶτον δι' εὐρείας διαφωτίσεως, γίνεται κατὰ τακτά διαστήματα γνωστόν, ποῦ διατίθεται τό ἐκκλησιαστικόν χρήμα, καί δεύτερον χρησιμοποιηθῆ τοῦτο δαφιλῶς α) διὰ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, β) διὰ τήν μόρφωσιν καί ἐπιμόρφωσιν τοῦ Κλήρου, γ) διὰ τήν διαφύλαξιν τῶν κειμηλίων, δ) διὰ τήν ἐργασίαν τῆς ἐσωτερικῆς καί τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, ε) διὰ τήν συντήρησιν τῶν Γραφείων τῶν Ναῶν, τῶν Μητροπόλεων καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν καί τῶν ἱερῶν Ναῶν, στ) διὰ τήν εὐπρόσωπον διεξαγωγὴν τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ζ) διὰ τήν ἐτοιμασίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐκδόσεων καί τήν διάδοσιν αὐτῶν, η) διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἱερῶν Ναῶν καί ἄλλων ἐκκλ. κτιρίων, θ) διὰ τήν ἴδρυσιν, ἀνέγερσιν καί συντήρησιν ἐκκλ. φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων κλπ.

3. Ἡ ἐνοποίησης τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἰκονομικῶν Ὄργανισμῶν

Σήμερον, ὡς γνωστόν, ὑφίστανται τὰ ἐξῆς εἶδη ἐκκλησιαστικῶν οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν: α) Ὁ Ὄργανισμὸς Διαχειρίσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας, Β) τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Κλήρου Ἑλλάδος, γ) ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δ) τὰ 67 Ταμεῖα τῶν Μητροπόλεων, ε) τὰ 7.298 ἐνοριακά ταμεῖα, στ) αἱ Μοναί, ζ) τὰ ἀντίστοιχα Παρεκκλήσια καί η) τὰ ἐκκλ. ἰδρύματα. Οἱ οἰκονομικοὶ οὗτοι ὀργανισμοὶ πρέπει νά ἔχουν κίνησιν πάντως ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων, ἴσως δέ δισεκατομμυρίων, δραχμῶν ἑτησίως. Ἐν τού-

τοισ, μεταξύ των ούδεμιάν έχουν έπικωνωνίαν, ό δέ ένιαός έλεγχος αύτών εΐναι δυσχερής. Έπί πλέον, γίνεται σπατάλη δυνάμεων καί χρήματος εΐς τήν όργάνωσίν των καί τό λογιστικόν των σύστημα εΐναι πλημμελές.

Προτείνομεν όθεν τήν συσχέτισιν αύτών πρός άλλα, τό δέ λογιστικόν αύτών σύστημα καί ό έλεγχος αύτών νά ύπαχθΐ εΐς τόν Όργανισμόν Διαχειρίσεως Έκκλησιαστικής Περιουσίας. Ή ώς άνω οικονομική διαρρύθμισις προτείνεται, νά γίνη χωρίς νά θιγΐ ή ύπό των Έρων Κανόνων εΐς τά οικονομικά τΐς Έκκλησίας καθιερωμένη τάξις. Δηλαδή, ό Όργανισμός Διαχειρίσεως Έκκλησιαστικής Περιουσίας (ΟΔΕΠ) νά έχη πέντε κατηγοριών Ταμεία: α) Τό Κεντρικόν, β) τά Μητροπολιτικά, γ) τά Ένοριακά, δ) τά Μοναστηριακά, καί ε) τά Ίδρυματικά. Έκαστον εκ των ώς άνω Ταμείων νά έχη ίδίους πόρους καί ίδίας ύποχρεώσεϊς ώς έξης:

Τό κεντρικόν Ταμείον του ΟΔΕΠ προτείνομεν νά έχη τούς έξης πόρους:

α) Ποσοστόν των έσόδων των Ί. Μονών κλιμακούμενον από 1 έως 60 τοΐς εκάτον.

β) 5% επί των έσόδων των Μητροπολιτικών Ταμείων.

γ) τό 80% του εΐσοδήματος εκ τΐς μονοπωλήσεως του κηροϋ, εκκλησιαστικών βιβλίων κλπ.

δ) Τά δικαστικά τέλη καί πρόστιμα των συνοδικών δικαστηρίων.

ε) Τό ήμισυ τΐς περιουσίας των άποθνησκόντων άρχιερέων.

στ) Τάς νομίμους κρατήσεϊς των έξ αυτού μισθοδοτουμένων.

ζ) Τάς εΐσπράξεϊς εκ των εκποιομένων κτημάτων, τούς τόκους των εν ταΐς Τραπεζαϊς καταθέσεων αυτού καί τά

έσοδα έξ άλλων αυτού κτημάτων.

η) Πάσας τας σημερινάς εΐσπράξεϊς του TAKE καί τΐς Άποστολικής Διακονίας καί

θ) Τάς προς αυτόν δωρεάς καί κληρονομίας.

Τό κεντρικόν Ταμείον του ΟΔΕΠ προτείνομεν, νά αναλάβη τας έξης δαπάνας: μισθοδοσίας, συντάξεως καί υγείας των άρχιερέων, του προσωπικού των Συνοδικών Γραφείων, του ΟΔΕΠ, τΐς Άποστολικής Διακονίας καί του TAKE, τΐς λειτουργίας των Συνοδικών Δικαστηρίων, τΐς επιχορηγήσεως των μη έπαρκούντων Μητροπολιτικών Ταμείων καί εΐ τινος άλλου, περί του όποιου ήθελεν άποφανθΐ ή επί των οικονομικών μόνιμος Συνοδική Έπιτροπή μετά γνωμάτευσιν του Κεντρικού Συμβουλίου του ΟΔΕΠ, ότι τουτο δέν έπαρκει προς τουτο.

Τά κατά Μητρόπολιν ταμεία του ΟΔΕΠ προτείνομεν νά έχουν τούς έξης πόρους:

α) Τούς νυν κατά Μητρόπολιν υπέρ του TAKE, Άποστολικής Διακονίας, Μητροπολιτικού Γραφείου κλπ. εΐσπραττομένους,

β) Τό ήμισυ τΐς περιουσίας των άποθνησκόντων άγάμων κληρικών τΐς Μητροπόλεως καί τήν περιουσίαν των άνευ συζύγων, καί άνιόντων ή καπόντων κληρονόμων άποθνησκόντων έγγάμων κληρικών.

γ) Τάς κρατήσεϊς εκ των υπ' αυτού μισθοδοτουμένων.

δ) Τά δικαστικά τέλη καί πρόστιμα του Έπισκοπικού Δικαστηρίου.

ε) Ποσοστόν από 1-60% επί των εΐσπράξεων των Ένοριακών Ταμείων καί Παρεκκλησιών τΐς Μητροπόλεως.

στ) Τό 30% εκ των υπό των Έκκλησιαστικών Συμβουλίων εΐσπραττομένων

έκουσίων εισφορών.

ζ) Τά εισοδήματα των κτημάτων των Μητροπόλεων, ως και 3% των εισοδημάτων των κτημάτων των Ένοριακών Ταμείων.

η) Τήν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τυχόν παρεχομένην ἐπιχορήγησιν καί εἴ τι ἄλλο ἤθελεν ἀποφασίσαι τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον μετ' ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καί τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ.

Τά Μητροπολιτικά Ταμεία προτείνομεν νά ἀναλάβουν τὰς ἐξῆς δαπάνας:

α) Τήν καταβολήν τοῦ 30% τῆς μισθοδοσίας, συντάξεως, ἐξόδων ὑγείας τῶν ἐφημερίων, διακόνων, ἱεροκηρύκων, ἐξομολόγων, ψαλτῶν, νεωκόρων καί λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς περιφερείας των, ὀλοκλήρου δέ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Γραφείῳ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, ὡς καί τῶν ἱεροκηρύκων, ἐπιθεωρητῶν καί λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Μητροπόλεως.

β) Τὰς ἄς σήμερον ὑπέχουν διά τὰς Μητροπόλεις δαπάνας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καί τοῦ TAKE.

γ) Τήν καταβολήν τοῦ 5% πρὸς τό Κεντρικόν Ταμεῖον τοῦ ΟΔΕΠ.

Προτείνομεν, ἵνα τὰ Ένοριακά Ταμεία ὡς ἔσοδα ἔχουν:

α) Τό 20% ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ κηροῦ.

β) Τό 70% τῶν ἐκουσίων εισφορῶν τῶν ἐνοριτῶν καί τῶν προσόδων ἐκ τῶν ἐνοριακῶν κτημάτων.

γ) Τὰ ἐκ δίσκων καί ἱεροτελεστικῶν προερχόμενα.

δ) Τὰ ἐξ ἀγορῶν, ἐράνων, ἐορτῶν κλπ. ἔσοδα.

ε) Τὰς κρατήσεις τῶν ὑπ' αὐτῶν μισθοδοτουμένων καί συνταξιοδοτουμένων.

στ) Τήν τυχόν ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ

Ταμείου παρεχομένην ἐπιχορήγησιν καί
ζ) Δωρεάς καί κληρονομίας τῶν εὐσεβῶν.

Τά Ένοριακά Ταμεία προτείνομεν νά ἀναλάβουν τὰς ἐξῆς δαπάνας:

Τῆς συντηρήσεως, ἐπισκευῆς, ἐπεκτάσεως, διακοσμήσεως, ἀνεγέρσεως τῶν Ἱερῶν Ναῶν, προμηθείας τῶν διά τήν τέλεσιν τῆς Λατρείας ἀναγκαίων, τῆς καταβολῆς τοῦ 70% τῆς μισθοδοσίας καί συντάξεως τῶν ἐξ αὐτῶν μισθοδοτουμένων, τῆς καταβολῆς τοῦ 30% εἰς τὰ Μητροπολιτικά Ταμεία, τῆς περιθάλψεως τῶν ἐνδεῶν τῆς Ένορίας, τῆς παροχῆς ὑποτροφικῶν εἰς ἀπόρους φοιτητάς καί εἴ τι ἄλλο ἤθελεν ἀποφασίσαι τό Ἐκκλησιαστικόν Συμβούλιον, ἐγκρίνει δέ τό Μητροπολιτικόν.

Τά Μοναστηριακά Ταμεία ἔσοδα μὲν ἔχουν τὰ σημερινὰ ἔσοδα τῶν Μονῶν, ἔξοδα δέ τὰ σήμερον εἰς τοὺς προϋπολογισμούς αὐτῶν ἀναγραφόμενα, ὡς καί ποσοστόν ὑπὲρ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ ΟΔΕΠ, δυνάμενον νά φθάσῃ μέχρι τοῦ 60% τῶν ἐσόδων τῆς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τήν ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ.

Τὰ ἔσοδα τῶν Ταμείων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων εἶναι τὰ σήμερον ὑπάρχοντα, ἐπὶ πλέον δέ ἡ τυχόν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου παρεχομένη εἰς αὐτὰ ἐπιχορήγησις. Ἐξοδα δέ αὐτῶν τὰ ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς αὐτῶν σήμερον ἀναγραφόμενα.

Τὰ τυχόν πλεονάσματα ἐκ τῶν ἐνοριακῶν καί μοναστηριακῶν Ταμείων διαβιβάζονται εἰς τὰ Μητροπολιτικά καί τῶν Μητροπολιτικῶν εἰς τό Κεντρικόν. Τὰ δέ τυχόν ἐλλείμματα τῶν Μητροπολιτικῶν καλύπτονται ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ, καί τῶν Ἐνοριακῶν καί Μοναστηριακῶν ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ταμείου. Τὰ τυ-

χόν υπάρχοντα πλεονάσματα των Ίδρυματικών Ταμείων παραμένουν ως άποθεματικά αὐτῶν, ἐνῶ τὰ τυχόν σημειούμενα ἐλλείμματα αὐτῶν καλύπτονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολιτικοῦ Ταμείου.

Ε

Λύσεις διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Δικαιοσύνην

1. Καθορισμός τῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης

Ὁ σκοπὸς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἄλλος, εἰμὴ ἐπανορθωτικός. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Δικαιοσύνη ὡς ἀπορρέουσα ἐκ τῆς ἐξουσίας, πὴν ὅποιαν ἔδωκεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐμφανίζεται αὐστηρὰ καὶ ἀκαμπτος, ἐν τούτοις προέρχεται ἐξ ἀγάπης. Διότι ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἀπολείπει τὸν Θεόν καὶ ἐπομένως καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του. Ἐντεῦθεν, προτείνομεν, ἵνα καθορισθῇ ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης ποινῶν εἶναι καθαρῶς ἐπανορθωτικός, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν δέν πρέπει νά λησμονῆται παραλλήλως πρὸς τὴν ἀγάπην ἔναντι τοῦ πταίσαντος καὶ ἡ ἀγάπη ἔναντι τοῦ πληρώματος, τὸ ὅποῖον κατ' οὐδένα τρόπον ἐπιτρέπεται νά σκανδαλίζεται.

2. Ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστικῶν Ὁργάνων

Πρὸς εὐρυθμότεραν λειτουργίαν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀπόκτησιν δικαστικῆς συνειδήσεως ὑπὸ τῶν δικαζόντων, προτείνομεν νά καθιερωθῇ ὁ

θεσμὸς τῶν μονίμων δικαστῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ εἰσαγγελέως, ἀπάντων τούτων ὄντων κληρικῶν.

Οἱ μόνιμοι οὗτοι ἐκκλησιαστικοὶ δικασταὶ προτείνομεν, νά ἀποφαίνωνται γνώμην ἄνευ ψήφου. Νά ὀνομάζωνται δέ ἔκδικοι, ὁ δέ παρά τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις κληρικὸς εἰσαγγελεύς νά ὀνομάζεται πρωτέκδικος καὶ ὁ παρά τῷ Πρωτοβαθμίῳ Συνοδικῷ Δικαστηρίῳ ἐκκλησιαστικὸς εἰσαγγελεύς, γενικὸς πρωτέκδικος.

Δύο ἔκδικοι νά παρακάθηνται παρά τῷ ἐπισκοπικῷ δικαστηρίῳ, ὁμοίως δύο παρά τῷ πρωτοβαθμίῳ συνοδικῷ διὰ τοὺς ἱερεῖς, διακόνους καὶ μοναχοὺς δικαστηρίῳ καὶ τέσσαρες παρά τῷ δευτεροβαθμίῳ συνοδικῷ διὰ τοὺς αὐτοὺς δικαστηρίῳ.

Ἴνα ἐπιτευχθῇ, ἐπίσης, ποιά τις μονιμότης προσώπων παρά τοῖς συνοδικοῖς διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς δικαστηρίοις, τὸ πρωτοβάθμιον συνοδικὸν διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς δικαστήριον προτείνεται νά ἀποτελῆται ἐκ τῶν δεκατριῶν ἀρχαιοτέρων ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερέων, εἰς τοὺς ὁποίους νά προστίθενται τέσσαρες ἔκδικοι, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ πρωτέκδικος. Τὸ δέ δευτεροβάθμιον διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς συνοδικὸν δικαστήριον νά σύγκειται ἐκ δεκαπέντε ἀρχιερέων, εἰς τοὺς ὁποίους νά καταλέγωνται οἱ μετὰ τοὺς δεκατρεῖς τοῦ πρωτοβαθμίου ἀρχαιότεροι ἐκ τῶν ἀρχιερέων μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ δεκαπέντε. Εἰς τὸ δευτεροβάθμιον συνοδικὸν διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς δικαστήριον νά παρακάθηνται πέντε ἔκδικοι, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ γενικὸς πρωτέκδικος, ὁ ὁποῖος δύναται νά εἶναι καὶ Ἀρχιερεύς.

Οἱ ἔκδικοι καὶ πρωτέκδικοι ἔχουν εἰδικὴν δοσιδικίαν, ὑπαγόμενοι πειθαρχικῶς

ἀπ' εὐθείας ὑπό τόν γενικόν πρωτέκδικον καί δικαζόμενοι δι' οἰοδίποτε αὐτῶν παράπτωμα μόνον ὑπό τῶν συνοδικῶν δι' Ἀρχιερεῖς δικαστηρίων, ὁ δέ Γενικός πρωτέκδικος ὑπό τοῦ διὰ τοὺς Συνοδικούς Συνέδρους Ἀνωτάτου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, τό ὁποῖον ἀποτελεῖ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, μὴ συμμετεχόντων μόνον τῶν κατηγορουμένων.

3. Προσαρμογή τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης

Ἴνα προσλάβῃ ἡ Ἐκκλησιαστική ἡμῶν Δικονομία χριστιανικώτερον χαρακτήρα, προτείνομεν νά ὑποστῇ ὠρισμένας μεταβολάς. Οὕτω, π.χ. ἡ ἀπόδειξις τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου νά βαρύνῃ τόν μηνυτήν καί ὁ κατηγορούμενος μέχρις ἀποδείξεως τῆς ἐνοχῆς του νά θεωρῆται ἀθῶος καί νά συμπεριφέρεται τό δικαστήριον πρὸς αὐτόν ὡς πρὸς ἀθῶον. Ὁμοίως, οἱ μάρτυρες νά ἐμφανίζονται καί πρὸ τοῦ δικαστηρίου καί οὐχί μόνον πρὸ τοῦ ἀνακριτοῦ, αἱ δέ συνεδριάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων νά γίνονται δημοσίᾳ ἵνα ἐμπεδωθῇ παρά τῷ λαῷ ἡ πεποιθησις περὶ τῆς ἀκριβοδικαίας κρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων πάντων τῶν βαθμῶν. Συνεδρίαί κεκλεισμένων τῶν θυρῶν δύνανται νά γίνονται εἰς εἰδικάς περιπτώσεις, περὶ τῶν ὁποίων θά ἀποφασίζῃ τό οἰκέϊον Δικαστήριον.

Ὁμοίως πρὸς προάσπισιν τοῦ σχήματος καί τοῦ κύρους τῶν καταδικαζόμενων καί τῶν ὑποδίκων κληρικῶν, νά λειτουργήσῃ τό Ἐκκλησιαστικόν Σωφρονιστήριον, ὀριζομένου τοῦ τόπου καί ἐκπαιδευομένου ἐντός ἔτους τοῦ σχετικοῦ προσωπικοῦ, τό ὁποῖον θά πρέπει νά εἶναι τοιούτου ἡθους καί νά ἔχῃ οὕτω μορφωθῇ, ὥστε νά μὴ παρασυρθῇ ὑπό

τῶν σωφρονιζομένων, ἀλλὰ τούναντιον νά ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτῶν εὐεργετικῶς, χωρὶς ὅμως καί νά ἐξευτελίξῃ αὐτούς, ἢ νά δεικνύῃ πρὸς αὐτούς περιφρόνησιν.

Πόροι διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Σωφρονιστηρίου δύνανται νά εἶναι τό σιτηρέσιον ἢ τό ἐπίδομα, τό ὁποῖον λαμβάνουν ἐκ τῶν Μονῶν τῶν οἱ καταδικαζόμενοι καί οἱ ὑπόδικοι, ἐπιχορήγησίς τις ἐκ τοῦ ΟΔΕΠ καί ἀνά ἑκατόν δραχμαὶ ἐτησίως ἐξ ἐκάστης Μητροπόλεως δι' ἐκάστην χιλιάδα πνευματικῶν τέκνων αὐτῆς. Ἐν τῷ Σωφρονιστηρίῳ θά ἐκπίωνται αἱ πάσης φύσεως ποιναί, ἔτι καί αἱ ὑπό αὐτῶν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπιβαλλόμεναι.

Διὰ τὰ ὑπό τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων δικαζόμενα παραπτώματα προτείνομεν, νά μὴ ἰσχύῃ ἡ παραγραφή.

Εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικά Δικαστήρια ἀπάντων τῶν βαθμῶν προτείνομεν, ἵνα ὁ κατηγορούμενος δικαιούται νά ἔχῃ σὺν ἡγορον κατὰ προτίμησιν κληρικόν, ἐφ' ὅσον δέ δέν ἔχῃ ὀρίσει οὗτος, νά δύναται τό Δικαστήριον νά ὀρίσῃ αὐτεπαγγέλτως.

Θά ἐξυψώσῃ ταχέως τό κύρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης καί θά προαγάγῃ τόν σεβασμόν τόσο ἐναντι τῆς προσωπικότητος τοῦ κατηγορουμένου, ὅσον καί ἐναντι τοῦ συνόλου πληρώματος, ἢ ταχεῖα ἐκδίκασις τῶν ὑποθέσεων. Τοιοῦτοτρόπως, οὔτε ὁ κατηγορούμενος θά μένῃ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τὴν κατηγορίαν, ἀλλ' οὔτε καί τό πλήρωμα θά μένῃ τετραυματισμένον καί ἐν ἀμφιβόλῳ ἔχον τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι διὰ τῆς παρατάσεως τῆς ἐκκρεμότητος ἐπιχειρεῖται, ὅπως λησμονηθῇ ἡ κατηγορία καί ταφῇ ἐν τέλει ἢ ὑπόθεσις.

ΣΤ΄ Λύσεις διά τάς μετά τῶν Ὅμοδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεις

1. Ἐπέκτασις καί συστηματοποιήσις τῶν ἀμοιβαίων ἐπαφῶν. Προετοιμασία καί ἀξιοποιήσις

Τό ἤδη ἀρξάμενον ἐνδιαφέρον ἐπικοινωνίας μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν προτεινόμεν, νά καλλιεργηθῆ ἔτι μᾶλλον. Ἡ ὄλη προσπάθεια καί παρ' ἡμῖν νά συστηματοποιηθῆ, ἰδρυομένης ἰδιαίτερας παρά τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπηρεσίας, ὡς θά ἐκτεθῆ κατωτέρω. Ἐκτός δέ τῶν προσωπικῶν ἐπαφῶν, αἱ ὁποῖαι προτεινόμεν νά γίνουν συχνότεραι καί συστηματικότεραι, νά καταβληθῆ προσπάθεια, ἵνα διά βιβλίων, ἀρθρων, φυλλαδίων, διαλέξεων, φωτογραφικῶν, κινηματογραφικῶν ταινιῶν, φωνογραφικῶν δίσκων καί ταινιῶν μαγνητοφώνου, καταστῆ γνωστή ἡ μία Ἐκκλησία πρὸς τὴν ἄλλην. Ἐπί πλέον, προτεινόμεν νά προσκαλῶνται περιοδικῶς καί οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν φύλλων, ὡς ἐπίσης νά ὑποβοηθῶνται καί οἱ ἡμέτεροι, ἵνα ἐπισκέπτονται τάς ὁμοδόξους χώρας καί Ἐκκλησίας συχνότερον. Ἐκτός τῶν ἄλλων, προτεινόμεν ἐπίσης νά ἐπιδιοχθῆ ἡ ὀργάνωσις ἐτησίως προσκυνημάτων καί ἐπισκέψεων, ὡς ἐπίσης καί ἡ εὐρύτερα ἀνταλλαγὴ σπουδαστῶν. Νά πυκνωθοῦν δέ αἱ ἐπαφαὶ μεταξύ τῶν θεολόγων καθηγητῶν καί νά ἐγκαινιασθοῦν ἐπαφαὶ καί μεταξύ ἱερέων καί διακόνων, ὄχι δέ μόνον Ἀρχιερέων, ἀλλὰ καί τῶν Ἱεροκηρύκων, τῶν ἑξομολόγων, τῶν κατηχητῶν κλπ. Καλόν ἐπίσης θά ἦτο νά ὀργανοῦντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν συναντήσεις τῶν διευθυντῶν τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου κ.τ.ῶ.

Διά νά ἀποδίδουν πλήρως τούς καρπούς των αἱ ὡς ἄνω ἐπαφαί, προτεινόμεν, προηγουμένως μὲν νά προετοιμάζωνται αὐταί, μετὰ ταῦτα δέ νά ἀξιοποιοῦνται οἱ καρποὶ των ὅσον τό δυνατόν περισσότερο. Κατὰ δέ τάς ἐπισκέψεις καί ἐπαφάς ταύτας, ἐκ τῆς ἡμετέρας τοῦλάχιστον πλευρᾶς, νά μὴ περιοριζώμεθα κυρίως εἰς γεύματα καί ἐκδρομάς, ἀλλὰ νά προσπαθῶμεν νά καταστήσωμεν γνωστόν εἰς τούς προσκεκλημένους μας ὅ,τιδήποτε καλόν ὑπάρχει ἐν τῇ χώρᾳ μας ἀπὸ τε θρησκευτικῆς καί ἄλλης ἀπόψεως, ὥστε νά μᾶς γνωρίζουν ὅσον τό δυνατόν πληρέστερον.

2. Ἀπὸ κοινοῦ μελέτη καί ἔρευνα ἐν γενικωτέραις Συνόδοις τῶν κοινῶν προβλημάτων

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω, προτεινόμεν νά ὀργανοῦνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν σύνοδοι τῶν ἐπὶ μέρους ὁμάδων Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι, τῶν ἑλληνικῶν Πατριαρχείων καί Ἐκκλησιῶν, τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τοῦ Βαλκανικοῦ χώρου κλπ. ὥστε καί ἀφορμὴ συχνότερας ἐπαφῆς νά δίδεται, ἀλλὰ καί ἡ ἀπὸ κοινοῦ μελέτη τῶν ἀπασχολούντων τάς Ἐκκλησίας προβλημάτων νά ἐπιτυγχάνεται.

3. Διαρρῦθμισις τοῦ προβλήματος τῆς Ὁρθοδόξου ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς

Μετὰ χαρᾶς καί συγκινήσεως πρέπει νά χαιρετισθῆ ἡ ἔναρξις ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διά τὴν ἐξωτερικὴν ἱεραποστολήν. Εἶναι ὁμως ἀνάγκη, καθ' ἃ καί ἀνωτέρω ἐσημειώθησαν, νά διαμορφωθῆ ὄχι μόνον ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος, ἀλλὰ καί πανορθόδοξος συνειδησις ἱεραποστολῆς, ἥτοι νά μὴ θεωρηθῆ τό

πεδίων τούτο τῆς δράσεως ὡς πεδίων ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ στενῆς μεταξύ τῶν Ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν συνεργασίας. Οὕτως, ἡ Ὁρθοδοξία πανταχοῦ ἐνώπιον τῶν ξένων θά ἐμφανίζεται ἠνωμένη. Ἐντεῦθεν, προτείνομεν, ἵνα καταρτισθῆ ἀπό κοινοῦ μετά τῶν ἄλλων ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν πρόγραμμα καί δὴ ἐν συνεργασίᾳ μετά τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καί Ἀλεξανδρείας. Καί εἶναι μὲν βεβαίως τό θέμα τῆς Ἱεραποστολῆς ἐν τῶν ἐν τῇ μελλούσῃ νά συνέλθῃ Προσυνόδῳ συζητηθησομένων, προτείνομεν ὅμως, ἵνα ἐν τῷ μεταξύ τούτο προπαρασκευασθῆ ὅσον τό δυνατόν καί μὴ ἀφεθῆ νά παρέλθῃ ὁ μέχρι τότε χρόνος ἄνευ συνεννοήσεως περί τοῦ θέματος τούτου μετά τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Μεγάλως εἰς ταῦτα θά βοηθήσῃ καί τό ὑπό ἴδρυσιν Ἰδρυμα Ἀφρικανικῶν Σπουδῶν.

4. Ἀνταλλαγή καθηγητῶν καί σπουδαστῶν τῶν Θεολογικῶν καί Ἱερατικῶν Σχολῶν

Προκειμένου περί τῶν καθηγητῶν καί σπουδαστῶν, προτείνομεν, ἵνα ἐπιδιωχθῆ ἰδίως ἢ μετά τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης στενωτέρα ἐπαφή, νά ἐπιδιωχθῆ ὁμοίως, ἢ ἐν Βηρυττῷ λειτουργία Θεολογικῆς Σχολῆς, ὡς παραρτήματος τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου καί ἢ ὑπό τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἀναβίωσις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, ὡς κέντρου κυρίως βιβλικῶν μελετῶν καί ὡς Θεολογικῆς Σχολῆς, προοριζομένης νά χρησιμεύσῃ διά τήν ἐκπαίδευσιν τοῦ κλήρου τῆς Παλαιστίνης.

Συνεργασία μετά τῶν λοιπῶν ἐν τῇ Χώρα ἀνεξαρτήτων ἐκκλησιαστικῶν τμημά-

των, ἤτοι τῆς Κρήτης καί τῆς Δωδεκανήσου

Τά τμήματα ταῦτα, ἀποτελοῦντα μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, δέν θά πρέπει νά ἀγνοοῦνται ἐπισήμως. Ἐκτός δέ τῆς ἐπισήμου μετ' αὐτῶν ἐπαφῆς, προτείνομεν, ἵνα ἀπό καιροῦ εἰς καιρόν καλῶνται ἐκπρόσωποί των πρὸς ἀνεπίσημον καί ἀδελφικὴν ἀπό κοινοῦ ἀντιμετώπισιν ὠρισμένων προβλημάτων, ζητῆται ἡ παρουσία αὐτῶν ἐν συνεδρίαις τιναῖς τῆς Ἱεραρχίας, ἢ συνεργασία μετ' αὐτῶν διά τήν τυχόν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος προγράμματος ἢ μέρος αὐτοῦ εἰς τὰς περιφερείας των κ.ο.κ.

Ζ

Λύσεις διά τὰς μετά τῶν Ἐτεροδόξων σχέσεις

1. Κατεύθυνσις σύμφωνος πρὸς τοὺς Ἱ. Κανόνας καί τὴν Ἱ. Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας

Αἱ μετά τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεις δέν περιορίζονται πλέον μόνον εἰς τὰς μετά τοῦ Π.Σ.Ε., ἀλλ' ἐπέεταθήσαν καί πρὸς ἄλλας ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας, τὰς τε κατ' Ἀνατολὰς καί ἐν τῇ Δύσει εὐρισκομένας.

Προτείνομεν, ἵνα τό χαρακτηρίζον τὰς σχέσεις μας ταύτας εἶναι ἡ χριστιανικὴ ἀφ' ἐνός ἀγάπη καί ὁ ἀμοιβαῖος ἀφ' ἐτέρου σεβασμός. Οὕτω θά καλλιεργῆται μὲν ἡ φιλία, ἀλλὰ θά διατηρηθῆ καί ἡ ἀξιοπρέπεια καί ἡ σταθερά ἐμμονὴ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καί διδασκαλίαν.

Τό σημεῖον, εἰς τό ὁποῖον προτείνομεν, ἵνα εἴμεθα ἀνένδοτοι καί τό ὁποῖον πρέπει νά τίθεται ὡς ἀπαραίτητος προϋπόθεσις πάσης στενωτέρας ἐπαφῆς, πρέπει νά εἶναι ἡ κατάπαυσις τοῦ ἐκ μέρος αὐτῶν τυχόν ἐνεργουμένου προση-

λυτισμοῦ. Τοιοῦτόν τι προτείνεται νά ἀποκρούεται διαρρηδὴν καί νά τίθεται ὡς ἀπαραίτητος ὄρος διὰ τὴν καλλιέργειαν μετ' αὐτῶν φιλικῶν σχέσεων. Τοῦτο πρέπει νά ἀποτελῆ καί τὸν ὄρον διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐγκαρδίου καί πλήρους συμμετοχῆς μας εἰς τὸ Π.Σ.Ε., καθότι ὁ προσηλυτισμὸς ἐκ μέρους οἰωνδήποτε εἰς τὸ Π.Σ.Ε. μετεχουσῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁμάδων καί σχέσεις φιλικαί μετ' αὐτῶν εἶναι ἀδύνατον νά συνυπάρχουν. Ἐὰν σταματήσῃ πράγματι ὁ προσηλυτισμὸς, τότε θά συμβῆ ὅ,τι πρό ἑκατονταετίας καί πλέον συνέβη μέ τούς Ἀγγλικανούς. Οὗτοι ἀπεφάσισαν τότε ἐπισήμως καί διέκοψαν ὀριστικῶς πᾶσαν προσπάθειαν αὐτῶν πρὸς προσηλυτισμὸν μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔκτοτε δέ χρονολογοῦνται αἱ στεναί μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας σχέσεις τῆς ἡμετέρας.

2. Ἡ ἀντιμετώπισις τῆς διεκκλησιαστικῆς βοηθείας

Ἡ παρεχομένη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας διεκκλησιαστικὴ βοήθεια προτεινόμεν, νά ἐξακολουθήσῃ νά γίνεται εὐχαρίστως καί εὐγνωμόνως δεκτὴ. Μέ τὴν διαφορὰν, ὅτι προτεινόμεν νά συνοδευθῆ μέ κατάλληλλον ἐκ μέρους ἡμῶν διαφώτισιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸσον ὡς πρὸς τὴν προέλευσιν, ὅσον καί ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ἐπίσης δέ καί ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῆς. Διότι φρονοῦμεν, ὅτι ἡ νῦν ἐπικρατοῦσα κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ λαμβάνοντες οὐδεμίαν ἰδέαν ἔχουν οὔτε περὶ τῆς προελεύσεως, οὔτε περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς παρεχομένης βοηθείας, οὔτε περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νά παρέχεται αὕτη, σύγχυσιν μᾶλλον δημιουργεῖ παρά ὠφέλειαν. Ἐντεῦθεν, σὺν τῇ συνε-

χίσει τῆς ἀποδοχῆς τῆς διεκκλησιαστικῆς βοηθείας, προτεινόμεν, ἵνα ἀμέσως καί συντόμως ὀργανωθῆ καί ἡ ὡς ἄνω διαφώτισις.

Αἱ δέ ἐν τῇ χώρᾳ μας λειτουργοῦσαι «Κατασκηνώσεις Ἐργασίας», διὰ τῶν ὁποίων μέλη τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν ἔρχονται νά ὑπηρετήσουν ἐν τῇ χώρᾳ μας πρὸς ἀνοικοδόμησιν καταστραφέντων χωρίων ἢ πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῶν χωρικῶν μας εἰς τὴν ἐκμάθησιν καλυτέρων μεθόδων καλλιέργειας ἢ παραγωγῆς ὠρισμένων ἀγαθῶν, προτεινόμεν νά παύσουν νά εἶναι μονόπλευροι. Ἐκτός, δηλαδή, τοῦ νά ἀναλάβωμεν συστηματικὴν ἀποστολὴν σπουδαστῶν μας εἰς «Κατασκηνώσεις Ἐργασίας» ἄλλων χωρῶν, προτεινόμεν νά ὀργανωθῆ συστηματικῶς καί ἡ συμμετοχὴ ἰδικῶν μας εἰς τὰς γινομένας ἐν Ἑλλάδι «Κατασκηνώσεις Ἐργασίας». Τοῦλάχιστον ἀνά εἰς ἕξ ἐκάστης Μητροπόλεως σπουδαστῆς ἢ σπουδάστριας ἢ, ἔστω, καί ἰδιώτης προτεινόμεν νά μετέχῃ εἰς τὰς Κατασκηνώσεις ταύτας. Ἡ δέ παρὰ τῇ μονίμῳ Συνοδικῇ σχετικῇ Ἐπιτροπῇ Γραμματεία προτεινόμεν νά ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ταύτην.

+ Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικὸς 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

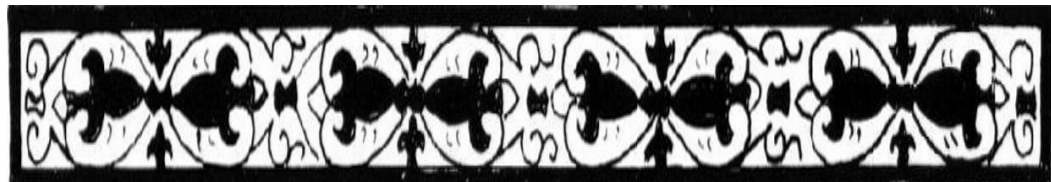
Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ

Ἀποτελεῖ κοινὴ διαπίστωση, μὴ ἐπι-δεχόμενη καμμιά ἀμφισβήτηση, ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ζοῦμε τὸ καινοφανὲς γεγονός τῆς λεγόμενης «Παγκοσμιοποίησης». Πρῶτο θέμα στὰ μέσα ἐνημέρωσης, τὰ ἔντυπα καὶ τὰ ἠλεκτρονικά, ἀλλὰ καὶ κυρίαρχο ἀνάγνωσμα σὲ σοβαρὲς μελέτες καὶ συγγραφές. Καὶ τὸ φαινόμενο αὐτὸ δὲν ἤλθε ξαφνικά, οὔτε καὶ ἐπιβλήθηκε τυχαία. Ἦλθε ὡς ἱστορικὸ ἐπακόλουθο καὶ ἦταν ἡ ἀναγκαία συνέπεια ὄλων ἐκείνων τῶν διεθνῶν καταστάσεων καὶ πολιτικῶν ἀνακατατάξεων τῆς τελευταίας πεντηκονταετίας, οἱ ὁποῖες παρέσυραν σὲ πτώση καὶ κατάρρευση καὶ τὶς ὁποῖες ἰδεολογίες εἶχαν μέχρι τότε ἀναπτυχθεῖ καὶ ὑφίσταντο εἴτε ἐν τοῖς πράγμασι εἴτε κατ' ἐπίφαση.

Δὲν κινδυνεύουμε νὰ ἐγγίσουμε τὰ ὅρια τῆς ὑπερβολῆς, ἂν θεωρήσουμε τὸ νέο αὐτὸ φαινόμενο τῆς «Παγκοσμιοποίησης» ὡς μία περίπτωση οἰονεὶ «*τρίτου παγκοσμίου πολέμου*», ὅπως τόσο εὐστοχα πολλοὶ τὸ χαρακτήρισαν. Ὡς μία κατάσταση, ποὺ ἐμφανίζεται σήμερα μὲ τὴ μορφή ἐνὸς παγκόσμιου οικονομικοῦ πλέγματος, μὲ στόχο καὶ προοπτικὴ τήν, ἐκούσια ἢ καὶ ἀκούσια, προοδευτικὴ

ἐνταξὴ στὸ σύστημα αὐτὸ τῶν λαῶν τοῦ κόσμου. Ἡ λέξη «παγκοσμιοποίηση» ἐτυμολογικὰ ἐμπεριέχει ὡς βασικὸ συστατικὸ στοιχεῖο τὸν ἐξουσιαστικὸ παράγοντα καὶ κατὰ τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετο τῆς «οἰκουμενικότητας» ποὺ διακηρύσσει ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία, ἡ ὁποία, ἐναρμονιζόμενη πρὸς τὴν Κυριακὴ ἐντολὴ τοῦ «*πορευθέντες μαθητεύσατε*», ἀποκλειστικὸ σκοπὸ καὶ μοναδικὴ ἀποστολὴ ἔχει τὴ μεταφορά, τὴ μετάδοση καὶ διασπορὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης «εἰς τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν», μὲ ἀποκλειστικὸ μέλημα, ὄχι τὴν καταδυνάστευση, ἀλλὰ τὴν πνευματικὴ ἀπελευθέρωση καὶ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Μέσα στὸ σύστημα αὐτὸ τῆς «παγκοσμιοποίησης» δὲ μποροῦν νὰ ὑπάρξουν καὶ νὰ συντηρηθοῦν οὔτε ἰδεολογίες οὔτε ἱστορικὲς, ἐθνικὲς καὶ θρησκευτικὲς ἰδιαιτερότητες, καὶ ὅπου αὐτὰ ὑπάρχουν καὶ ἐπικρατοῦν, ἐπιβάλλεται νὰ περιορισθοῦν καὶ νὰ ἐκλείψουν.

Ὁ λαὸς μας, μὲ τὴ μακρὰ ἱστορία του, μὲ τὸν διαλάφαντα ἐπὶ αἰῶνες ἀνὰ τὸν κόσμον πολιτισμὸ του, ἀλλὰ κυρίως μὲ τὰ ἔντονα, σχεδὸν στὴν ὁλότητά του, θρη-

σκευτικά του βιώματα και την έθελότροπη προσήλωσή του στην ὀρθόδοξη χριστιανική παράδοση, κατατάσσεται μεταξύ τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, πού ὑφίστανται βαρύτερα τὰ πλήγματα και τις δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τῶν ἔργων και τῶν μεθοδεύσεων ἐκείνων, πού ἐνεργοῦν και πράττουν ὡς πρωτεργάτες στη νέα τάξη πραγμάτων, τὴν «παγκοσμιοποίηση».

Οἱ διεθνεῖς Ὅμαδες (βλ. «λόμπυ»), Ὁργανισμοὶ και Κοινότητες, ἐνταγμένοι στη διαμορφωθείσα σήμερα διεθνή πραγματικότητα, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεχθοῦν οὔτε ἐξάρσεις τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων οὔτε προσηλώσεις σὲ θρησκευτικὰ βιώματα, φαινόμενα τὰ ὁποῖα θεωροῦν προσκόμματα και ἐμπόδια στην ἐξέλιξη τῶν σχεδίων και τῶν σκοπῶν τῆς «παγκοσμιοποίησης». Καὶ αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν ἀπλὲς θεωρίες οὔτε φιλολογικὰ συμπεράσματα. Ἦδη τὰ φαινόμενα αὐτὰ ἔχουν εἰσβάλει και στην πατρίδα μας και κρούουν και τὴ δική μας θύρα.

Θὰ περιορισθοῦμε σὲ τρεῖς μόνο ἀναφορὲς και δὲν εἶναι αὐτὲς οὔτε οἱ μόνες οὔτε και οἱ τελευταῖες.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ θέμα ἦταν ἐκεῖνο τῆς διαγραφῆς ἀπὸ τὰ δελτία τῶν ταυτοτήτων τοῦ θρησκευματος, μὲ τὴν ἰσχνὴ αἰτιολογία, ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἀνάγεται στὰ προστατευόμενα προσωπικὰ δεδομένα! Καὶ ναὶ μὲν τὸ θέμα τῆς ἐκδοσης τῶν δελτίων τῶν ταυτοτήτων και τῆς ἐπιλογῆς τῶν στοιχείων, πού θὰ ἀναγράφονται σ' αὐτά, εἶναι θέμα καθαρὰ πολιτικὸ, και σ' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει κανένας ἀντίρρηση. Ὅμως ἐντονες ἀνησυχίες και σοβαροὶ προβληματισμοὶ δημιουργοῦνται γιὰ τὸ πῶς φθάσαμε ξαφνικὰ σὲ ἀντίθετη ρύθμιση ἀπὸ τὴν ὑφιστάμενη

νομοθεσία, ποιὲς διεργασίες μεσολάβησαν, ποιὲς δυνάμεις και ξένα κέντρα τὸ προώθησαν και σὲ ποιὲς σκοπιμότητες ὑποκύψαμε και προτρέξαμε ἐνόψει μάλιστα και τῆς ἐπικείμενης γιὰ τὰ κράτη-μέλη τῆς Ε.Ε. ἐκδοσης ἐνιαίου δελτίου ταυτότητας.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ θέμα ἦταν ἡ προβολὴ και προώθηση τοῦ περίφημου «συμφώνου ἐλεύθερης συμβίωσης». Καὶ εἶναι βέβαιο ὅτι μὲ τὴν πρὸ ἐτῶν καθιέρωση (καλῶς ἢ κακῶς) τοῦ θεσμοῦ τοῦ πολιτικοῦ γάμου, ὅσοι εἶχαν πρόβλημα συνειδησης, μπορούσαν ἄνετα νὰ καταφύγουν στη διαδικασία αὐτή, ἡ ὁποία βέβαια, ὅπως στην πράξη ἀποδείχθηκε, κάλυπτε ἓνα ἐλάχιστο ποσοστὸ τοῦ λαοῦ μας. Τὸ σύνολο τῶν πολιτῶν ἔμειναν ἐδραῖοι στὴς πατροπαράδοτες Ὀρθόδοξες θρησκευτικὲς μας παραδόσεις. Ποιά λοιπὸν ὑπῆρξε ἡ σκοπιμότητα ἐκείνη πού ἐπέβαλε τὴν καθιέρωση τοῦ νέου αὐτοῦ συστήματος; Ἡ περιοδική μας ἐκδοση, ἀφοῦ χαρακτήρισε τὸ καινοφανὲς αὐτὸ «σύμφωνο» ὡς ἀντισυνταγματικὸ, ὡς παράνομο, ὡς ἀνθελληνικὸ και ὡς ἀνήθικο, ἔδωσε τὴν ἀπάντηση στὸ παραπάνω ἐρώτημα, μεταξύ ἄλλων, και μὲ τοῦτα τὰ λόγια: «*Ὁ παραπάνω ἔγγραφος τύπος συστάσεως τῆς οἰκογενειακῆς συμβίωσης συζητεῖται (βλ. ὀδεύει) νὰ ἐπεκταθεῖ και σὲ ἄτομα μὲ ὁμοφυλοφιλικὲς ἰδιαιτερότητες. Καὶ ἡ ἀνησυχία αὐτὴ γίνεται ἐντονότερη, ὅταν ἡ ἀποψη αὐτὴ διατυπώνεται και υἱοθετεῖται δυστυχῶς και ἀπὸ ἀκαδημαϊκοὺς δασκάλους*».

ΤΟ ΤΡΙΤΟ θέμα εἶναι ἡ τελευταία ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιὰ τὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρη-

σκευτικῶν στὰ σχολεῖα. Μὲ τὴν ἐγκύκλιο αὐτὴ οὐσιαστικὰ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ὁδεύει πρὸς κατάργηση, ἀφοῦ, ἀνεξάρτητα ἂν ὁ μαθητὴς καὶ ἡ οἰκογένειά του εἶναι Χριστιανοὶ ἢ ἀλλόθρησκοι, μπορεῖ, ὁ ὅποιος μαθητὴς, μὲ μία ἀπλή δῆλωση τῶν γονέων του, νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ, κατὰ τὰ ἄλλα, «ὑποχρεωτικοῦ» μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Καὶ ναὶ μὲν, μετὰ ἀπὸ ἔντονες ἀντιδράσεις σοβαρῶν παραγόντων, φαινομενικά, ἐπακολούθησε καὶ νέα διευκρινιστικὴ (;) ἐγκύκλιος, ὅμως ὁ καθένας ἀντιλαμβάνεται, μὲ μία ἀπλή καὶ μόνο ἀνάγνωση τοῦ κειμένου της, ὅτι ἡ τελευταία ἀποτελεῖ στὴν οὐσία ἐπανάληψη τῆς πρώτης, χωρὶς νὰ γίνεταί καμμιά νέα προσθήκη ἢ ἄλλη οὐσιαστικὴ βελτίωση στὸ ἐπίμαχο θέμα.

Μπροστὰ στὰ θλιβερὰ αὐτὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ἐνδεικτικῶς παρατέθηκαν καὶ τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰσβάλει ἀνενόχλητα καὶ στὸ δικό μας χῶρο, δὲν παρατηρεῖται καμμιά ὑπεύθυνη ἀντίδραση. Κανένας ἀπὸ τοὺς ἔχοντες μερίδιο εὐθύνης δὲν ἀντιλέγει καὶ δὲν ὑψώνει φωνὴ διαμαρτυρίας. Καὶ ἐδῶ προβάλλει ἐπιτακτικὰ τὸ ἱερὸ καθῆκον καὶ ἡ μεγάλη εὐθύνη τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης. Ἡ ἀντιμετώπιση ὅμως τῶν σοβαρότατων αὐτῶν θεμάτων ἀπὸ τὴ διοικοῦσα Ἐκκλησία θὰ μπορούσε ἀβίαστα νὰ χαρακτηριθεῖ καὶ θεαματικὴ καὶ ἄτονη καὶ σκόπιμη (βλ. διπλωματικῆ).

Στὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων περιορίστηκε στὶς γνωστὲς θεαματικὲς λαοσυνάξεις μὲ τὴ συλλογὴ ὑπογραφῶν καὶ τὶς ἀνυψώσεις λαβάρων καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ἄφησε τὸ λαὸ προδομένο καὶ ἐγκαταλειμμένο μὲ τὴ θλιβερὴ ἐπισήμανση ὅτι «θὰ ἐπανεέλθουμε ἐν καιρῷ τῷ δέοντι!»

Στὸ θέμα τοῦ συμφώνου τῆς ἐλεύθε-

ρης συμβίωσης καὶ ἐδῶ καμμιά οὐσιαστικὴ ἀντίδραση καὶ ὑπεύθυνη ἀντιμετώπιση. Τὸ μόνο, πού ἀκούσθηκε, ἦταν, ὅτι: οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ κάνουν τὶς ἐπιλογές τους.

Ἄνάλογη καὶ πάλι ὑποτονικὴ, ἦταν καὶ ἡ ἀντίδραση στὴ μεθοδευμένη κατάργηση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἱερὸ καθῆκον καὶ εὐθύνη, μακριὰ ἀπὸ ἀνούσιες κορῶνες καὶ σκόπιμες σιωπές, νὰ ἀντιδρᾷ, στὰ πλαίσια τῆς ποιμαντικῆς, τῆς δικαιοδοσίας, στὶς παραπάνω ἀπαράδεκτες ρυθμίσεις καὶ σὲ κείνες, πού ἐνδεχόμενα θὰ ἀκολουθήσουν, νὰ διαφωτίζει μὲ ὀρθὸ καὶ πειστικὸ λόγο τὸ πλήρωμα, λαὸ καὶ ἄρχοντες καὶ νὰ διατυπώνει εὐθαρσῶς τὶς ἀόψεις της, μακριὰ ἀπὸ κάθε εἶδους παρεμβάσεις καὶ ἐξαρτήσεις. Νὰ ἐπισημαίνει τὶς σκοπιμότητες καὶ τὶς μεθοδεύσεις, ἀλλὰ καὶ τὰ αἷτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν ἐκτροπῶν ἀπὸ τὴν ἠθικὴ τάξη, ὥστε τὸ ποίμνιο, ἀπόλυτα κατατοπισμένο καὶ ἐνημερωμένο, νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ κάνει τὶς δικές του ἐπιλογές καὶ νὰ ἀντιδρᾷ τὸ ἴδιο σὲ θέματα πού θίγουν καὶ τὶς ἐθνικὲς του παραδόσεις καὶ τὶς θρησκευτικὲς του πεποιθήσεις. Καὶ ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὑπεύθυνη καὶ οὐσιαστικὴ, χωρὶς νὰ χρειάζονται, ὅπως ἐσφαλμένα εἰπώθηκε, οὔτε «ἀστυνομικά» οὔτε «ἀναγκαστικά» μέσα.

Ἀσπίδα καὶ προστασία εἶναι ἡ συνεχῆς, σοβαρὴ, οὐσιαστικὴ καὶ ὑπεύθυνη ἐνημέρωση τοῦ ποιμνίου ἀπὸ τὴν πνευματικὴ του ἡγεσία. Καὶ στὸ κεφάλαιο αὐτό, μὲ πολλὴ λύπη, καταλογίζουμε ἔλλειμμα στὴ διοικοῦσα Ἐκκλησία.

Ὁ Σχολιαστὴς